

# Examenverslag mbo 2022-2023



College voor Toetsen en Examens



Dit is het eerste gezamenlijke examenverslag middelbaar beroepsonderwijs (mbo) van het College voor Toetsen en Examens (CvTE) en Stichting Cito (Cito), met medewerking van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) en Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO).

In het mbo worden de vaardigheden lezen en kijk-luisteren bij Nederlands en Engels centraal geëxamineerd. Het CvTE is verantwoordelijk voor deze centrale examens. Dit gebeurt in opdracht van de minister van OCW. Jaarlijks nemen onderwijsinstellingen de centrale examens digitaal af, verspreid over vijf afnameperiodes. Het gaat hierbij om vier centrale examens:

- Nederlands 2F: verplicht examen voor studenten die een opleiding volgen op niveau 2 en 3
- Nederlands 3F: verplicht examen voor studenten die een opleiding volgen op niveau 4
- Engels B1: verplicht examen voor studenten die een opleiding volgen op niveau 4
- Engels B2: facultatief examen, met name voor studenten die een opleiding volgen op niveau 4

Naast specifieke data en cijfers over de afnameaantallen en landelijk gemiddelde resultaten delen we, als CvTE en Cito, in dit verslag ook algemene informatie over hoe het examenproces verloopt.

Deze publicatie richt zich alleen op de centrale examens in het mbo van studiejaar 2022-2023, niet op de instellingsexamens.

In het eerste hoofdstuk lees je welke ketenpartners betrokken zijn bij de totstandkoming van de centrale examens mbo en hoe het examenproces verloopt. In hoofdstuk 2 gaan we dieper in op de constructie, vaststelling, afname en normering van de centrale examens. Hoe wij afstemmen met het werkveld komt aan bod in hoofdstuk 3. Tot slot presenteren we in hoofdstuk 4 de feiten en cijfers over onder andere het aantal afnames, landelijk gemiddelde resultaten, neutralisaties en het aantal meldingen met betrekking tot de centrale examens.

# Inhoud

<b>1. Examenproces</b>	<b>4</b>
1.1 Ketenpartners	4
1.2 Examencyclus	4
<b>2. Constructie, vaststelling en normering</b>	<b>7</b>
2.1 De constructie van opgaven	7
2.2 De vaststelling van opgaven	8
2.3 De samenstelling van examens	8
2.4 De afname van examens	8
2.5 De normering	9
2.5.1 Normeringssystematiek	9
<b>3. Communicatie met het veld</b>	<b>10</b>
3.1 Examenbladmbo	10
3.2 Klankbordgroep	10
3.3 Schoolbezoeken	10
<b>4. Feiten en cijfers</b>	<b>11</b>
4.1 Commissieleden	11
4.2 Aantal opgaven	11
4.3 Aantal kandidaten	12
4.4 Afnameaantallen	13
4.5 Landelijk gemiddelde resultaten	14
4.6 Neutralisaties	17
4.7 Meldingen	17
4.7.1 Examenlijn	17
4.7.2 JOB	17

# 1. Examenproces

## 1.1 Ketenpartners

Voor de centrale examens in het mbo werken verschillende ketenpartners nauw samen. Onder regie en verantwoordelijkheid van het CvTE construeert en analyseert Cito alle opgaven en examenvarianten. DUO ontwikkelt en beheert het digitale systeem (Facet) om de examens af te nemen. Daarnaast verzorgt DUO de rapportages van cijfers naar instellingen.

Regelmatig overleggen wij met het ministerie van OCW, de MBO Raad, mbo-instellingen, JOB en de Inspectie van het Onderwijs om alles soepel te laten verlopen.

Elk centraal examen is gebaseerd op een examenprogramma van OCW. Hierin staat precies wat een examenkandidaat moet kennen en kunnen voor dat examenvak. In het examenprogramma staat ook wat er centraal

wordt geëxamineerd. Het CvTE stelt op basis van het examenprogramma een syllabus op waarin de benodigde vaardigheden uitgebreid worden toegelicht. Deze syllabus vormt het uitgangspunt voor de examenconstructie en dient als hulpmiddel voor docenten om kandidaten op het examen voor te bereiden.

## 1.2 Examencyclus

Bij de centrale examens mbo werken we met een cyclisch proces. Al onze stappen zijn opgenomen in de examencyclus (zie figuur 1). Het CvTE heeft de regie op het hele proces om de kwaliteit van de centrale examens te borgen. Deze examencyclus doorlopen we meerdere keren per jaar. Hieronder is elke stap in dit proces weergegeven.

Figuur 1: de examencyclus



## Wat gebeurt er precies in welke stap?



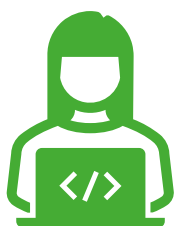
Jaarlijks stelt het CvTE een constructieopdracht op voor Cito, waarin afspraken staan over het aantal nieuw te ontwikkelen opgaven en examenvarianten en de richtlijnen waaraan de examens moeten voldoen.

Cito stelt constructiegroepen samen, bestaande uit vakdocenten die lesgeven aan mbo-studenten. De leden van de constructiegroepen selecteren teksten en kijk-luisterprogramma's die zij voorleggen aan de vaststellingscommissie. Als de vaststellingscommissie akkoord gaat, start de constructie van opgaven.



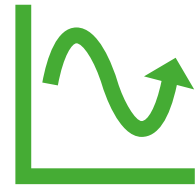
De vaststellingscommissie stelt teksten en programma's en de hierbij geconstrueerde opgaven vast. Na vaststelling plaatst Cito deze teksten en programma's met bijbehorende examenopgaven in de itembank. Vanuit de itembank stelt Cito examenvarianten samen.

Cito levert zogeheten 'packages' met examenvarianten aan DUO. DUO is verantwoordelijk voor de distributie van de centrale examens en het logistieke proces rondom de afname-software Facet.



De onderwijsinstellingen zijn zelf verantwoordelijk voor de examenafname. Zij plannen kandidaten in voor de centrale examens. De examens worden digitaal afgenomen en automatisch gescoord via Facet.

Na afname voert Cito psychometrische analyses uit op toets- en opgavenniveau. Deze analyses geven informatie over de moeilijkheid van opgaven en examens en over hoe opgaven functioneren.



De psychometrische analyses en de feedback van docenten en studenten via de examenlijn en JOB vormen de basis voor de normering. Opgaven die minder goed functioneren legt Cito voor aan de vaststellingscommissie tijdens de itemnormering. Tijdens de normeringsvergadering stelt het CvTE de normering vast, waarbij adviezen van de vaststellingscommissie worden meegenomen.

De normering wordt verwerkt door Cito en DUO. Hierna ontvangt de onderwijsinstelling een overzicht uit Facet met daarin voor elke kandidaat het resultaat (zijn behaalde score en cijfer). Op de website Examenbladmbo publiceert het CvTE de gehele omzettingstabel voor elke examenvariant. Daarin is te zien welke score leidt tot welk cijfer en hoeveel neutralisaties een bepaalde variant heeft.



# 2. Constructie, vaststelling en normering

## 2.1 De constructie van opgaven

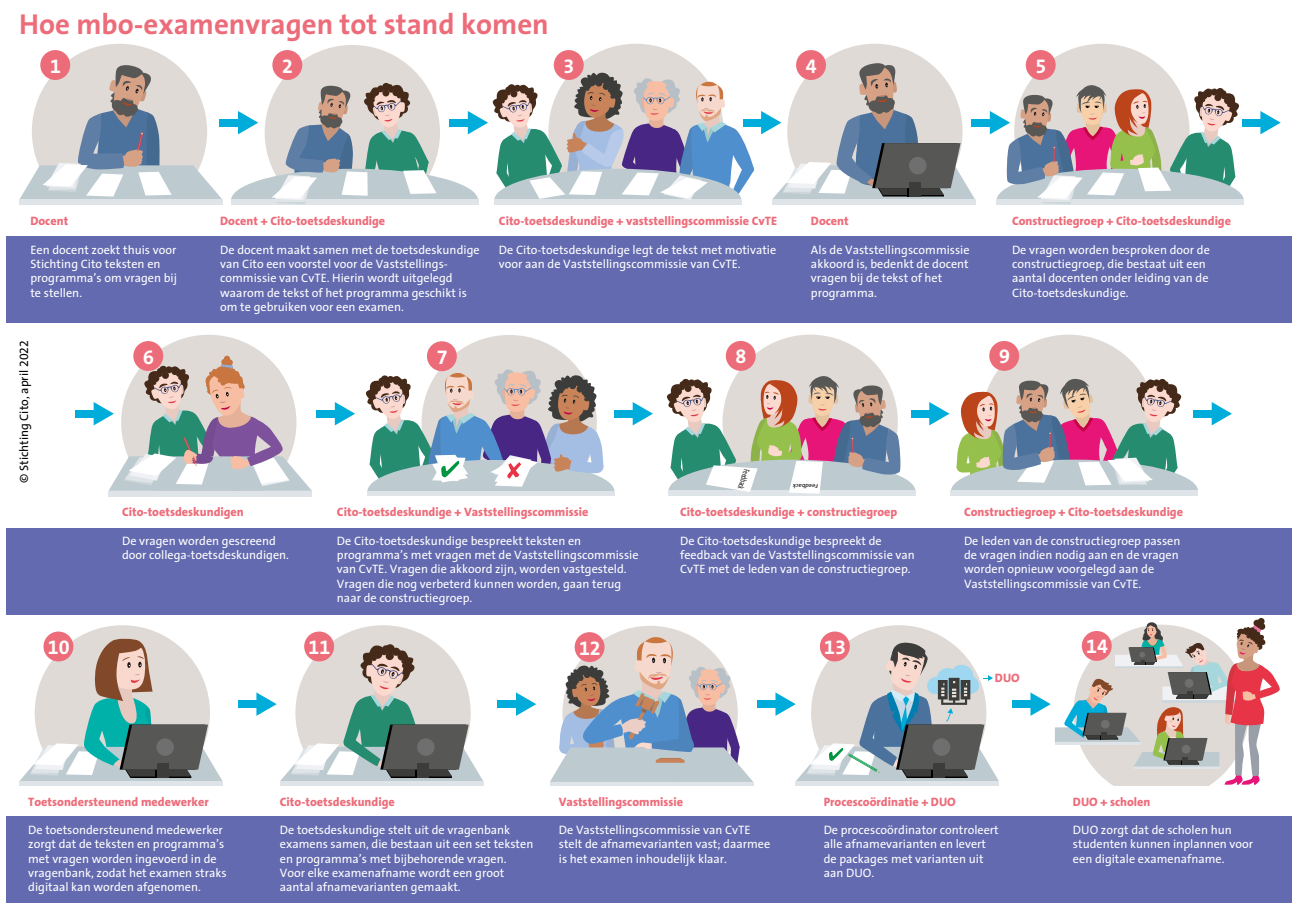
In opdracht van het CvTE ontwikkelt Cito de opgaven in samenwerking met mbo-docenten. Cito werkt met meerdere constructiegroepen aan een examen. Elke constructiegroep heeft de opdracht om een vooraf bepaald aantal teksten en kijk- luisterprogramma's met opgaven op te leveren.

De examenconstructie start met het zoeken naar geschikt bronmateriaal. De constructiegroep kijkt onder andere naar de moeilijkheid en de aantrekkelijkheid van een tekst. Zodra de constructiegroep het geselecteerde bronmateriaal goedkeurt, stelt de constructeur een voorstel op voor de vaststellingscommissie.

Dit voorstel bevat informatie over het aantal woorden, de lengte van de tekst en de moeilijkheidsgraad. Ook voegt de constructeur conceptopgaven toe om de vraagmogelijkheden van de tekst te illustreren.

De vaststellingscommissie beoordeelt het voorstel van de constructeur. Na goedkeuring van deze commissie vraagt Cito een licentie aan voor gebruik van dit materiaal in het examen. Pas nadat licentieafspraken zijn vastgelegd, begint de constructie van examenopgaven. Leden van de constructiegroep en toetsdeskundigen van Cito screenen in verschillende fasen deze examenopgaven. Voor meer informatie over hoe de mbo-examenopgaven tot stand komen, zie figuur 2.

Figuur 2: totstandkoming centrale examens mbo



## 2.2 De vaststelling van opgaven

Voor elk vak en niveau is er een vaststellingscommissie. Deze commissie stelt namens het CvTE opgaven en examens vast. De vaststellingscommissies bestaan uit een voorzitter en vakdocenten die lesgeven aan examenklassen in het mbo. Een toetsdeskundige van Cito ondersteunt de vaststellingscommissie en fungeert als schakel tussen het constructie- en vaststellingsproces.

‘Het nut van de centrale examens is dat alle studenten volgens dezelfde meetlat beoordeeld worden.’

‘Het werk bij de vaststellingscommissie vind ik inspirerend en motiverend, omdat het mij scherper maakt.’

Alle leden van de vaststellingscommissie bereiden het examenmateriaal individueel voor. Tijdens de vergadering brengen de leden hun bevindingen in om tot een besluit te komen. De voorzitter besluit uiteindelijk of het examenmateriaal wordt vastgesteld of niet.

Naast het vaststellen van opgaven en examens heeft de vaststellingscommissie nog een aantal andere belangrijke taken:

- Screenen van examenmateriaal op gevoelige onderwerpen
- Adviseren of minder goed functionerende opgaven inhoudelijk correct zijn
- Controleren of onderwerpen in teksten en kijk- en luisterprogramma's nog actueel zijn
- Controleren en beoordelen van de voorgestelde adviezen voor evaluatie van het examenmateriaal
- Adviseren over de syllabus

## 2.3 De samenstelling van examens

Na de vaststelling van opgaven stelt Cito met de vastgestelde teksten en kijk- en luisterprogramma's examenvarianten samen. Elke examenvariant bestaat uit een set teksten en programma's met bijbehorende opgaven. Voor elke afnameperiode stelt Cito meerdere examenvarianten samen. Hierin komt zowel nieuw materiaal als eerder afgenomen materiaal voor. Cito legt alle examenvarianten ter controle voor aan de vaststellingscommissie.

Het volledige ontwikkelproces, vanaf de eerste afspraken over de constructieopdracht tot aan de daadwerkelijke examenafname, neemt ongeveer twee jaar in beslag.

## 2.4 De afname van examens

DUO geeft alle examens op afgesproken momenten vrij in Facet. Instellingen kunnen de centrale examens afnemen tijdens de vastgestelde afnameperiodes. De minister van OCW stelt deze afnameperiodes jaarlijks vast. De instelling is zelf verantwoordelijk om kandidaten in te schrijven voor de centrale examens. De examencommissie van de instelling neemt besluiten over het toekennen van voorzieningen, zoals extra tijd bij kandidaten met een ondersteuningsbehoefte. Als instellingen constateren dat de geheimhouding van de centrale examens in het geding is, melden zij dit bij de Inspectie van het Onderwijs en het CvTE. Het CvTE heeft in samenspraak met Cito en DUO een continuïteitsplan opgesteld. Hierin staat beschreven wat er moet gebeuren bij een incident.



## 2.5 De normering

Het CvTE normeert de centrale examens. Dit proces bestaat uit twee stappen: de itemnormering en de examennormering (cijferbepaling). Cito voert psychometrische analyses uit die de basis vormen voor de normering van de examenvarianten. Opgaven die minder goed functioneren legt Cito tijdens de itemnormering voor aan de vaststellingscommissie. Als een opgave inhoudelijk niet geheel correct of eenduidig blijkt te zijn, dan adviseert de vaststellingscommissie het CvTE de opgave te neutraliseren. Hierbij wordt de opgave voor alle kandidaten goed gerekend. Tijdens de examennormering beslist het CvTE over de door Cito geadviseerde cijfers bij de scores voor de verschillende examenvarianten.

‘De normering is altijd spannend, zaten de examens inderdaad zo goed in elkaar als wij verwacht hadden?’

‘Het proces van normeren wordt zorgvuldig bekeken en geëvalueerd en indien nodig wordt de norm achteraf bijgesteld.’

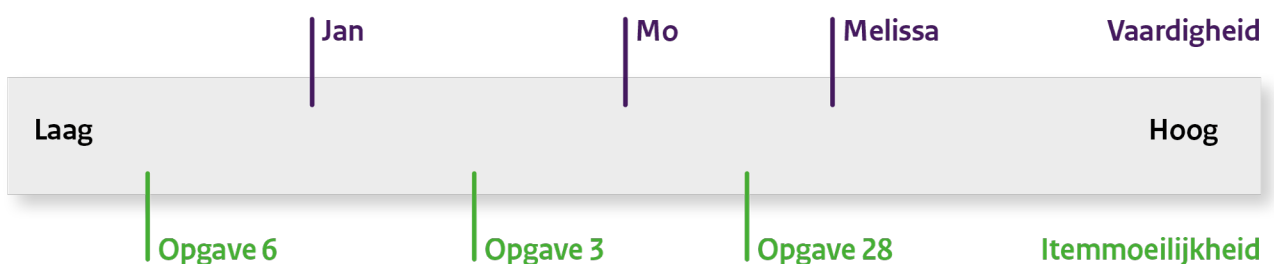
### 2.5.1 Normeringssystematiek

Voor de cijferbepaling nemen wij de verschillen in moeilijkheid van de examenvarianten mee. Dit zodat kandidaten met eenzelfde vaardigheid hetzelfde cijfer krijgen, ongeacht welke variant zij maken. Met behulp van een

model vanuit de itemresponse-theorie (IRT) corrigeren wij voor de moeilijkheid van een examen. De opgaven en vaardigheden kunnen worden afgebeeld op één vaardigheidsschaal. Kandidaten met een hoge vaardigheid hebben een grotere kans om opgaven goed te maken dan kandidaten met een lagere vaardigheid. Omgekeerd geldt dat opgaven met een hoge moeilijkheidsgraad vaak minder goed gemaakt worden dan opgaven met een lage moeilijkheidsgraad. Om de kans in te schatten dat een kandidaat een opgave goed zal maken, wordt de vaardigheid van een kandidaat vergeleken met de moeilijkheid van de opgave. In onderstaand voorbeeld (figuur 3) is te zien dat Melissa bij alle drie de opgaven een grote kans heeft om deze goed te maken, omdat haar vaardigheid hoger op de schaal ligt dan de opgaven. Jan, daarentegen, heeft bij de opgaven 3 en 28 een lagere kans om deze goed te maken, omdat zijn vaardigheid lager is dan de vaardigheid die nodig is om deze opgaven goed te beantwoorden.

Met deze methode vergelijken wij ook de moeilijkheid van de verschillende examenvarianten met elkaar. Dit kan doordat er enige overlap is tussen de varianten. Bij een moeilijke afnamevariant is een hogere vaardigheid nodig om hetzelfde aantal opgaven goed te maken dan bij een gemakkelijkere afnamevariant. Hiermee houdt het CvTE dan ook rekening bij het bepalen van de cesuur. Door het gebruik van een zogeheten IRT-model ligt de cesuur op een vast vaardigheidsniveau, niet op een vast aantal opgaven goed.

Figuur 3: vaardigheidsschaal



## 3. Communicatie met het veld

### 3.1 Examenbladmbo

De communicatie over de centrale examens met examensecretarissen en docenten verloopt via de website Examenbladmbo. Hier publiceert het CvTE jaarlijks één studiejaar vooruit de planning van de afnameperiodes. De bijbehorende activiteitenplanning komt in mei online voor het betreffende studiejaar. Op de website vind je ook de syllabi per examenvak en informatie over passend examineren. Na elke afname vind je op de website de landelijk gemiddelde resultaten per periode, uitgesplitst naar sector.

In de loop van het jaar volgen aanvullende nieuwsberichten en mailings over bijvoorbeeld updates van de examensoftware Facet, de beschikbare omzettingstabellen, nieuwe voorbeeldexamens of beschikbare vacatures voor commissies.

### 3.2 Klankbordgroep

Om gericht informatie te krijgen over de centrale examens heeft het CvTE in 2022 een klankbordgroep voor Nederlands 3F ingesteld. In deze klankbordgroep zitten negen docenten van verschillende mbo-instellingen. Het doel van de klankbordgroep is kennisdeling tussen het CvTE, Cito en de docenten en tussen docenten onderling.

‘Waardevolle uitwisseling met ervaren, professionele en enthousiaste collega’s van andere mbo-scholen.’

‘Als lid van de klankbordgroep vervul je een ambassadeursrol binnen je eigen instelling. Het biedt veel kansen om informatie uit te wisselen.’

Enkele onderwerpen die we tijdens de bijeenkomsten besproken hebben:

- De wijze waarop kandidaten worden voorbereid op het centraal examen en welke hulpmiddelen daarbij gebruikt worden
- De (on)mogelijkheden om het centraal examen op te splitsen en de wensen en behoeften van studenten en instellingen
- De aantrekkelijkheid van onderwerpen die voorkomen in de voorbeeldexamens
- De landelijk gemiddelde resultaten op de centrale examens en hoe kandidaten of groepen kandidaten scoren bij een instelling

### 3.3 Schoolbezoeken

In het voorjaar van 2023 heeft het CvTE een oproep gedaan aan mbo-instellingen voor het plannen van een schoolbezoek. Het doel van dit schoolbezoek is om in gesprek te gaan met de secretaris(sen) van een examencommissie, de afnameplanner(s) en docenten over de organisatie van de centrale examens. Deze input gebruiken wij weer om processen rondom de examenorganisatie te verbeteren.

## 4. Feiten en cijfers

### 4.1 Commissieleden

Aan de totstandkoming van de centrale examens werkt een groot aantal docenten mee. In totaal zijn er 18 constructiegroepen

bij Cito en 4 vaststellingscommissies bij het CvTE actief. In tabel 1 zie je hoe de leden zijn verdeeld over het constructie- en vaststellingsproces.

Tabel 1: aantal leden constructiegroepen en vaststellingscommissies

	Constructiegroepleden	Vaststellingscommissieleden
Nederlands 2F	20	5
Nederlands 3F	20	6
Engels B1	16	5
Engels B2	16	5
<b>Totaal</b>	<b>72</b>	<b>21</b>

### 4.2 Aantal opgaven

In de constructieopdracht maakt het CvTE jaarlijks afspraken met Cito over het minimumaantal te ontwikkelen opgaven.

In tabel 2 laten we het aantal te ontwikkelen opgaven voor studiejaar 2022-2023 zien volgens de constructieopdracht en het daadwerkelijk aantal vastgestelde opgaven.

Tabel 2: te ontwikkelen en vastgestelde opgaven

	Aantal te ontwikkelen opgaven	Vastgestelde opgaven
Nederlands 2F	290	314
Nederlands 3F	375	376
Engels B1	290	294
Engels B2	290	291
<b>Totaal</b>	<b>1245</b>	<b>1275</b>



### 4.3 Aantal kandidaten

In tabel 3 vind je het aantal unieke kandidaten dat in studiejaar 2022-2023 een centraal examen heeft afgelegd én waarvan we met zekerheid kunnen zeggen dat zij tot de beoogde doelgroep behoren. Hierbij hebben we alleen kandidaten meegenomen van wie de opleidingscode geregistreerd is. Bij een vrij groot aantal kandidaten (+/- 35%) is de opleidingscode niet ingevuld door de instelling bij de aanmelding in Facet, waardoor het opleidingsniveau van kandidaten voor ons onbekend is. Het totaal aantal afnames ligt hoger dan het aantal unieke kandidaten, als gevolg van herkansingen.

De aantallen kandidaten die we in paragraaf 4.3, 4.4 en 4.5 presenteren hebben betrekking op de reguliere examens. Naast deze reguliere examens worden speciale examenvarianten samengesteld voor kandidaten met een auditieve beperking (doof of slechthorend) en voor kandidaten met een visuele beperking (blind of slechtziend). Omdat deze speciale varianten door een klein aantal kandidaten wordt gemaakt, zijn deze kandidaten niet in de tellingen meegenomen.

Tabel 3: aantal unieke kandidaten

Examen	Niveau	Aantal unieke kandidaten
Nederlands 2F	Niveau 2	24404
Nederlands 2F	Niveau 3	18308
Nederlands 3F	Niveau 4	58976
Engels B1	Niveau 4	54317
Engels B2	Niveau 4	4450

## 4.4 Afnameaantallen

Tabel 4 laat het totaal aantal examenafnames per examen zien van studiejaar 2022-2023, uitgesplitst naar niveau, inclusief herkansingen.

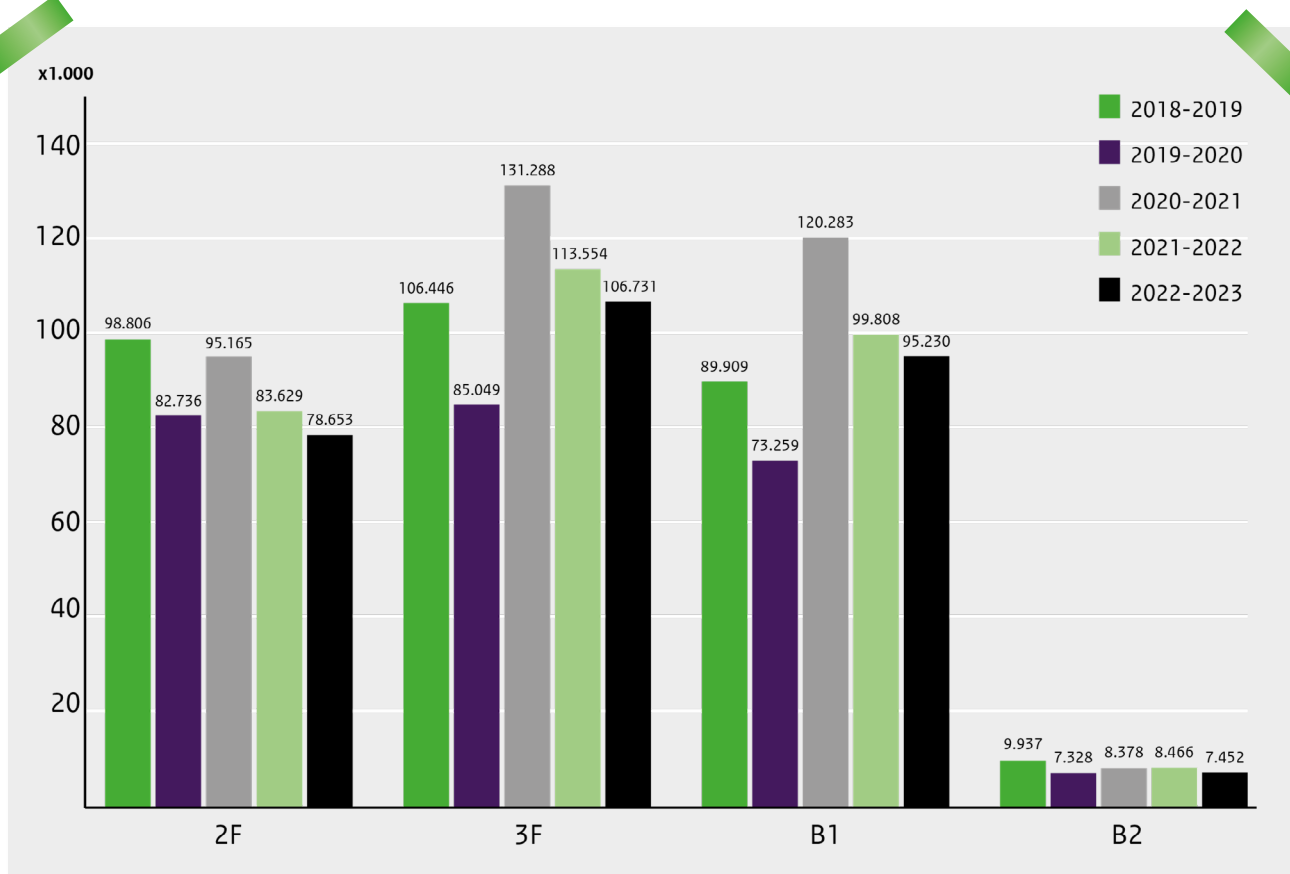
In dit overzicht zijn alle afnames meegenomen, dus ook de kandidaten waarvan onbekend is of zij tot de beoogde doelgroep behoren. De beoogde doelgroep per examen hebben we aangeduid met een onderstreping.

Tabel 4: aantal afnames 2022-2023 per niveau

Examen	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Niveau 4	Niveau onbekend	Opleidingscode onbekend	Totaal
Nederlands 2F	3567	<u>24424</u>	<u>18354</u>	535	941	25895	<b>73716</b>
Nederlands 3F	76	351	2915	<u>58833</u>	1903	32581	<b>96659</b>
Engels B1	100	1617	3831	<u>54399</u>	2338	31304	<b>93589</b>
Engels B2	1	93	277	<u>4447</u>	82	2273	<b>7173</b>

In figuur 4 laten we de afnameaantallen over de afgelopen vijf studie jaren zien. In deze figuur zijn alle afnames van alle reguliere kandidaten meegenomen.

Figuur 4: afnameaantallen per examen uitgesplitst naar studiejaar



## 4.5 Landelijk gemiddelde resultaten

In tabel 5 laten we per examen het gemiddelde cijfer, het aantal kandidaten dat een voldoende heeft behaald en het percentage voldoende zien. We zijn uitgegaan van het aantal

unieke kandidaten. Dat wil zeggen dat we per kandidaat alleen het hoogst behaalde resultaat in studiejaar 2022-2023 hebben meegenomen. Bovendien zijn dit alleen de resultaten van kandidaten waarvan bij ons het opleidingsniveau bekend is.

Tabel 5: gemiddelde cijfers en percentage voldoende per niveau en examen

Examen	Niveau	Unieke afnames	Gemiddeld cijfer	Aantal voldoende	Percentage voldoende
Nederlands 2F	mbo2	24404	6.7	19759	81%
Nederlands 2F	mbo3	18308	6.7	16454	90%
Nederlands 3F	mbo4	58976	5.7	33717	57%
Engels B1	mbo4	54317	7.6	49802	92%
Engels B2	mbo4	4450	6.5	3474	78%

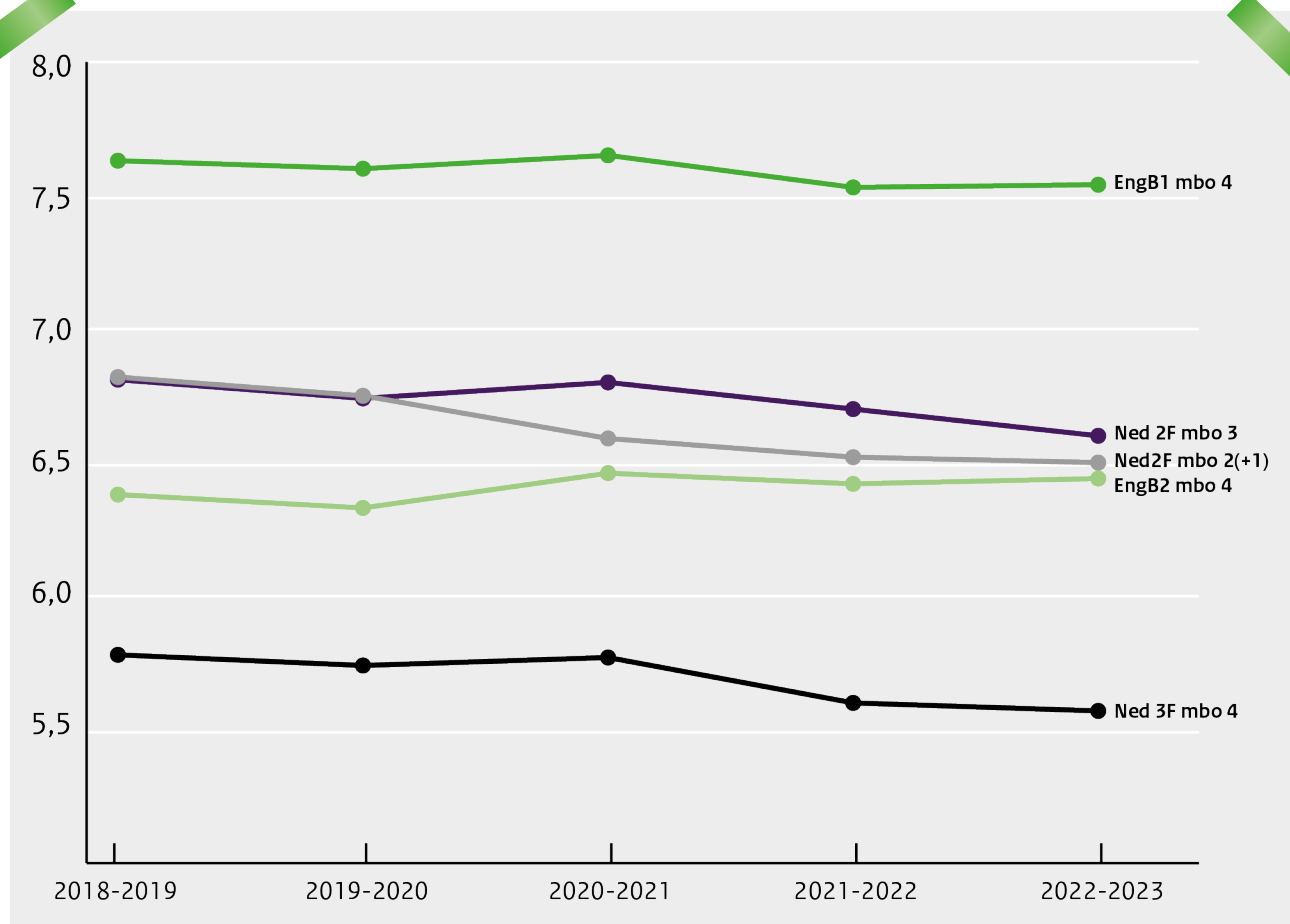
In de gegevens voor de niveau 2-kandidaten is het extra cijferpunt al meegenomen.



Om meer inzicht te krijgen in de prestaties van kandidaten laten we in figuur 5 en 6 het gemiddelde cijfer per examen en het percentage voldoende per examen over een periode van vijf jaar zien. In deze resultaten hebben we alle individuele afnames van kandidaten waarvan bij ons het opleidingsniveau bekend is meegenomen, inclusief de herkansingen.

Bij de kandidaten voor de examens Engels B1 en B2 zien we een vrij constant beeld. Bij Nederlands 2F en 3F is een lichte daling te zien. In de figuren zijn de kandidaten voor het examen 2F verder gespecificeerd naar kandidaten vanuit niveau 2 en niveau 3. Daarbij is te zien dat de niveau-2-studenten in 2020-2021 iets minder goed presteerden dan de jaren daarvoor, terwijl de niveau-3-studenten in dat jaar vergelijkbaar met eerdere jaren presteerden. In de jaren daarna is voor beide groepen studenten een lichte daling in het gemiddelde cijfer te zien.

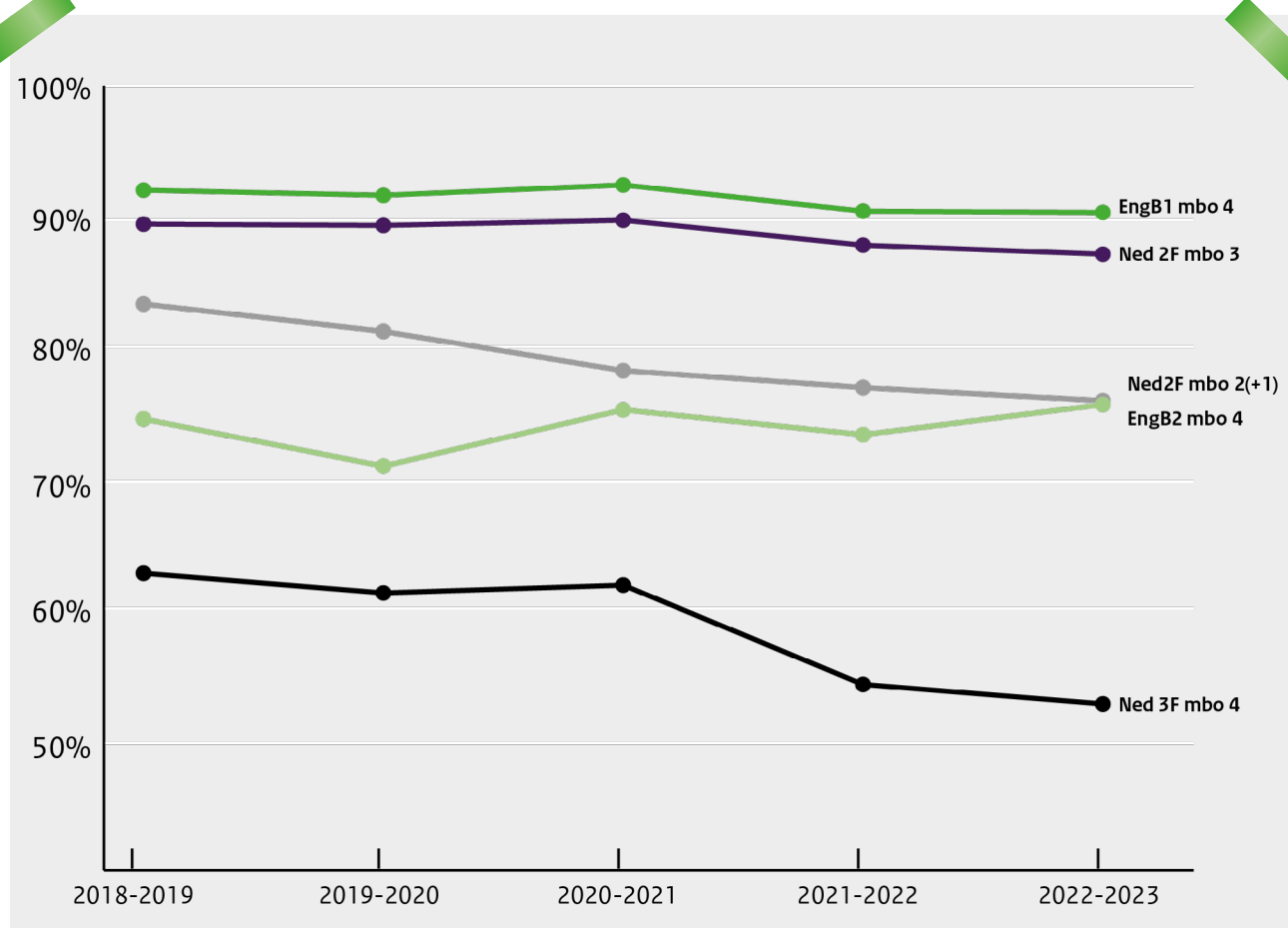
Figuur 5: landelijk gemiddelde resultaten per examen en opleidingsniveau



Het percentage voldoende op het examen Nederlands 2F laat een verschillend beeld zien voor kandidaten uit niveau 2 en 3. Kandidaten uit niveau 2 scoren iets minder vaak een voldoende, maar doen het nog steeds goed op dit examen. Wel is bij deze groep een lichte daling te zien van het percentage voldoende.

Het extra cijferpunt voor Nederlands 2F voor niveau 2 hebben we al meegenomen in de resultaten. Voor niveau 3-kandidaten ligt het percentage voldoende hoog en is door de jaren heen redelijk constant. Het percentage voldoende op het examen Nederlands 3F was tot 2021-2022 constant, hierna daalt dit percentage.

Figuur 6: percentage voldoende per examen en opleidingsniveau





## 4.6 Neutralisaties

Als bij de normering blijkt dat er een fout, onvolkomenheid of onduidelijkheid in het examen zit, wordt een opgave geneutraliseerd op advies van de vaststellingscommissie. Tabel 6 laat het aantal neutralisaties per examen zien van studiejaar 2022-2023. Alle kandidaten krijgen voor elk geneutraliseerd item één scorepunt toegekend.

Tabel 6: aantal neutralisaties per examen

Centraal examen	Aantal neutralisaties
Nederlands 2F	7
Nederlands 3F	20
Engels B1	9
Engels B2	5

## 4.7 Meldingen

Onduidelijkheden en fouten in de centrale examens kunnen docenten melden bij de Examenlijn van het CvTE. Studenten kunnen terecht bij JOB.

### 4.7.1 Examenlijn

Tabel 7 laat het aantal inhoudelijke meldingen zien die bij de Examenlijn van het CvTE zijn binnengekomen. De meldingen in 2022-2023 zijn geanalyseerd door Cito en de vaststellingscommissie. Deze hebben niet geleid tot een aanpassing in het centraal examen.

Tabel 7: meldingen Examenlijn

Centraal examen	Aantal inhoudelijke meldingen
Nederlands 2F	2
Nederlands 3F	3
Engels B1	2
Engels B2	0

### 4.7.2 JOB

JOB stuurt na afloop van iedere afnameperiode de door hen ontvangen klachten en meldingen naar het CvTE. Deze klachten en meldingen registreren we en leggen we voor aan de vaststellingscommissie voor een advies. JOB heeft in totaal 26 meldingen van studenten ontvangen, daarvan zijn 12 meldingen doorgestuurd naar het CvTE. Onderstaande tabel laat het aantal inhoudelijke meldingen zien dat het CvTE beoordeeld heeft, uitgesplitst per examen. De meldingen in 2022-2023 zijn geanalyseerd door Cito en de vaststellingscommissies. Deze hebben niet geleid tot een aanpassing in de examens.

Tabel 8: meldingen JOB

Centraal examen	Aantal inhoudelijke meldingen
Nederlands 2F	2
Nederlands 3F	7
Engels B1	3
Engels B2	0

---

## **Colofon**

**Redactie** College voor Toetsen en Examens  
en Stichting Cito

**Vormgeving** en-publique.nl

**Fotografie** Marijke Volkers

Utrecht, december 2023